

Työllisyyden parantamiseen löytyy keinoja

Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja Pasi Holmin haastattelu

Pasi Holm ei kannata työllistämiskeinojen käyttämättä jättämistä valtiontalouden olemattomaan jakovaraan vedoten. Työpaikkoja voidaan lisätä verojen ja työnantajak maksujen alennuksilla sekä panostamalla julkisiin palveluihin.

Heikki Taimio
Erikoistutkija
Palkansaajien tutkimuslaitos
heikki.taimio@labour.fi

Haastattelu tehty 16.3.2007

Kotisivullasi ilmoitat tutkimusalueiksesi julkisen talouden, työmarkkinoiden toiminnan, yrittäjyyden ja verotuksen – melkein kuin suoraan Palkansaajien tutkimuslaitoksen esitteestä! Kuinka Sinä kuiten-

kin päädyit tänne Pellervon taloudelliseen tutkimuslaitokseen?

”Olen ollut tutkijana Alkossa, yliopistolla ja VATTissa sekä asiantuntijana Suomen Yrittäjissä. Sitten tulin tänne PTT:hen. Olen

1. Kansainvälinen talouskehitys, 2. palkkaratkaisut, 3. julkisen sektorin toimenpiteet.

tehnyt koko urani aikana etupäässä juttuja julkisesta taloudesta, verotuksesta ja työllisyydestä. Alkossa ei ollut työllisyystutkimusta mutta oli alkoholiverot ja julkinen talous. Suurin piirtein samoja teemoja tässä on tullut tehtyä, vaikka paikat ovat vähän vaihtuneet.”

PTT on vähän erilainen kuin Palkansaajien tutkimuslaitos tai muut tutkimuslaitokset.

”Meillä on kansantalouden asiat kuten muillakin yhtenä lohkona, mutta olemme pikkaisen erilaisia siinä, että toinen lohko on maatalous- ja elintarvikesektorit ja kolmas lohko kattaa metsätalouden, puumarkkinat, metsäsektorin ja -teollisuuden. Meillä on siis kaksi toimialaa ja sitten päällä kansantalouden lohko, jossa me painotamme aluetalouden kysymyksiä, yrittäjyyttä, pk-yrityksiä ja osuustoiminnallisia yrityksiä. Muuten me olemme kuin Palkansaajien tutkimuslaitos eli meillä on töissä noin 20 henkilöä.”

Mikä teidän rahoitusperustanne on?

”Meidän tuloistamme noin 45 prosenttia tulee jäsenmaksuina, noin 40–45 prosenttia tulorahoituksena ja 10–15 prosenttia valtionapuna. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK) ja Pellervo-Seura ovat kaksi suurinta jäsentä. Muita suurimpia jäseniämme ovat Valio, Metsäliitto, LSO Osuuskunta, A-Tuottajat ja Osuuspankkikeskus.”

Työllisyyden tekijät tärkeysjärjestyksessä

Olet esiintynyt voimakkaasti erilaisten työllistämiskeinojen puolesta ja tehnyt niistä tutkimusta. Viime aikojen työmarkkinakehitys on mennyt parempaan suuntaan – työttömyysaste on laskenut ja työllisyysaste noussut. Kuinka pitkälle arvelisit tämän voivan jatkua?

”Työllisyyden kannalta ykkösasia on kansainvälinen talous ja sitä kautta pienen avotalouden kasvu. Toiseksi tärkein tekijä on palkanmuodostus ja palkkaratkaisut. Kolmanneksi tärkein tekijä on julkisen sektorin toimenpiteet. Pitää ottaa huomioon mittaluokka. Julkisen sektorin toimenpiteet ovat pienempää

luokkaa, mutta voimme vaikuttaa siihen, miten talouskasvua tuetaan kotimaisin keinoin.

Hyvä työllisyyskehitys on ykkösasia ennen kaikkea niiden 250 000 ihmisen kannalta, jotka ovat työttöminä. Toisekseen, jos he työllistyvät, myös julkisen talouden tasapaino paranee.

Kotimaansektori on kehittynyt hyvin. Kotimaiseen sektoriin vaikuttavat tietysti vero- ja palkkaratkaisut sekä työllisyys – olemme seuranneet viime vuodet sellaista hyvää kehää, että kun työllisyys paranee, niin kotimainen kysyntä paranee.

Työllisyyden parantaminen pitäisi olla talouspolitiikan painopisteenä vielä kaksi vaalikautta.”

Nykyinen tulopoliittinen sopimus päättyy syyskuun lopussa, ja uutta sopimusta aletaan tunnustella jo tänä keväänä. Miten näkisit sen roolin ja merkityksen tässä tilanteessa? Meillähän nyt paljon viitataan palkkapaineisiin monilla aloilla.

”Ensiksi täytyy lähteä vähän historiasta. Muutamien viime kierrosten aikana palkkaratkaisut ovat olleet työllisyyden kannalta hyviä. Sentyypistä olisi työllisyysnäkökulman takia nytkin hyvä lähteä hakemaan. Tietysti, kun tiedetään, että on ollut hyviä keskitettyjä ratkaisuja työllisyyden ja myös yritysilmän kannalta, niin tulee palkkapaineita. Ja kun on tehty 3–4 tupoa putkeen, niin tulee alakohtaisia asioita. Silti tärkeää olisi, että päädyttäisiin työllisyyttä tukevaan palkkaratkaisuun.”

Tuottavuuskehitys on ollut aika hyvää, ja siihen vedoten niitä palkankorotuksia myös vaaditaan. Myös tasa-arvonäkökohtia on tuotu esiin.

”Ne ovat tärkeitä asioita. Olen ollut mukana Tulopoliittisessa selvitystoimikunnassa ja tehnyt yliopistoajanani tähän liittyvää tutkimusta. Palkanormihan on kirjoitettu niin, että reaaliset työvoimakustannukset seuraavat tuottavuutta silloin, kun talous on tasapainossa. Kysymys kuuluu nyt, onko talous tasapainossa, jos on 250 000 ihmistä työttöminä.

Olen pikkaisen huolestunut, kun eri puolilta sanotaan, että työttömyys lähenee rakennetyöttömyyttä lähiaikoina. Ollaanko sitä mieltä, että jos työttömyys lähestyy rakennetyöttömyyttä, niin se tulkitaan tasapainoksi? Jos palkat nousevat tuottavuuskehityksen mukaisesti, unohdamme ne 250 000 työtöntä. Toivoisin, että vielä olisi meillä palkansaajilla, joilla kuitenkin menee kohtuullisen hyvin, muutama vuosi aikaa maltaa katsoa, kun yritetään parantaa työllisyyttä. Vaikkapa se 100 000 per hallituskausi.”

Työllisyys voi vielä kasvaa paljon

Tulopoliittisiin sopimuksiin on liitetty viime aikoina veronkevennyksiä, tavallaan ”ostettu” niillä palkkamalattia, monta kertaa pe-

”Jos tauti pahenee, niin lääkkeet kovenevat!”

räkkäin. Olet varmaan huomannut VM:n (2007) laatimasta julkisen talouden liikkumavaraselvityksestä, kuinka siellä näyttää vahvistuneen sellainen käsitys, että tämä tie on nyt kuljettu loppuun. Siis veronkevennyksillä ei työllisyyttä enää parannettaisi.

”Olen eri mieltä. Työn verotuksen, siis ansiotuloverojen, työnantajamaksujen ja arvonlisäveron keventäminen parantaa työllisyyttä. Työttömien joukossa on runsaasti työkykyisiä ihmisiä. Tarvitaan lisää työpaikkoja. Sitä paitsi rakennetyöttömyyttäkin voidaan veronkevennyksin helpottaa. Minusta kuuden prosentin rakennetyöttömyyttä ei Suomessa saa hyväksyä.”

Niin, mutta VM:n kantahan on se, että veronkevennysten vaikutukset 1990-luvun lopulla ja tällä vuosikymmenellä olivat lähinnä kysyntäpuolella: ne paransivat työllisyyttä ostovoiman kasvun ja kulutuskysynnän lisääntymisen sekä saavutetun palkkamaltin ja sitä kautta parantuneen kilpailukyvyn kautta, mutta nyt tilanne olisi muuttunut sikäli, että tarvitaan työvoiman tarjontaa lisääviä toimia – joita kylläkään ei ole tarkemmin kerrottu. Mitä mieltä olet tästä arviosta? Miten näet veronalennusten tarjontapuolen vaikutukset?

”Kysymys kuuluu nyt taas, eivätkö työttömänä nyt olevat noin 250 000 ihmistä olisi halukkaita tulemaan töihin, jos olisi työpaikkoja. Onko niin, että meillä on liian vähän avoimia työpaikkoja, vai eikö ihmisillä ole taloudellisia mahdollisuuksia mennä töihin siksi, että he asuvat väärässä paikassa, matkakustannukset ovat liian isot, eivät pysty sovittamaan yhteen perhettä ja työtä tai mikä tahansa se syy onkaan? Väitän vielä, että 250 000 on niin iso luku, että on kysymys työpaikoista. Tässä olen VM:n kanssa eri mieltä, ja olen erittäin tyytyväinen, että poliittiset puolueet näyttävät olevan eri mieltä.”

Paljonko sitten arvioisit näitä työllistettäviä olevan?

”Olemme tehneet tutkimusta tästä (Holm, Jalava ja Ylöstalo 2006). Työterveyslaitos on kehittänyt työkykymittariston, jota on sovellettu lähinnä palkansaajiin. PTT:ssä sitä on sovellettu myös yrittäjiin, ja sitä on muokattu työttömien osalta. Vertasimme ihan samoilla mittareilla palkansaajien ja työttömien työkykyä. Käännyimme Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön puoleen saadaksemme järjestöihmisiä, otimme Kelalta ne työttömät, jotka olivat peruspäivärahalla tai työmarkkinatuella, ja Tilastokeskuksen kautta haastattelimme myös työttömiä. Osoittautui, että 60 prosentilla työttömistä on sama työkyky kuin palkansaajilla. 40 prosentilla on heikompi työkyky.

Me tulkitsemme Työterveyslaitoksen kehittämän mittarin mukaan, että noin 50–100 000:lla työttömällä on riski syrjäytyä työmarkkinoilta. Tarvitaan enemmän toimenpiteitä kuin

ehkä normaalisti ajatellaan heidän työkuuntensa ylläpitämiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että meillä pitäisi olla vielä 150 000:n varanto työttömien joukossa, jotka ovat ihan siinä samassa työkyvyssä kuin palkansaajat keskimäärin.”

Talousneuvoston sihteeristön (2007) työmarkkinoiden kohtaan- toraportissa oli arvio kannustinloukussa olevista, joka oli noin 50 000. Varmaan osa niistä 150 000:sta on vielä siinä joukossa: he ovat hyvin työkykyisiä mutta ovat kannustinloukussa.

”Osa voi olla. Mutta kannustinloukkujakin voidaan purkaa. Olen tässä suhteessa erittäin ilahtunut siitä, että monet puolueet ovat uskaltaneet ottaa 100 000:n työllisyystavoitteen seuraavalle vaalikaudelle, vaikka VM sanoo, että rakennetyöttömyys kolkuttaa. Minusta se osoittaa tahtotilaa, ja toivottavasti se kestää loppuun asti.”

Tällä ja aikaisemmilla nousukausilla on osoittautunut, että myös työvoiman ulkopuolelta tulee yllättävän paljon porukkaa. Ilmeisesti suuri osa heistä on ollut opiskelijoita sekä kotiäiteinä tai –isinä olleita, mutta nyt on kuultu myös, että jopa työttömyyseläkkeeltä on siirrytty takaisin työelämään, kun on katsottu se kannattavaksi. Sielläkin on melkoinen joukko työllistettäviä.

”Kyllä mielestäni, vielä kun tuon täydennät, niin se on hyvä näkökulma minun argumentointiini. Ehkä vielä seuraavakin hallituskauden aikana, 2011–2015, uskaltaa puhua ainakin 50 000:sta uudesta työpaikasta.”

Työnantajamaksujen alennus toimii

Ekonomistien (ks. Koskela, Pirttilä ja Uusitalo 2004) yleinen käsitys on, ettei tuloverojen alennus ole kovin hyvä työllistämiskeino, vaan tehokkaampaa olisi alentaa työnantajamaksuja. Viitisen vuotta sitten esitinkin tätä matalapalkkaisten työntekijöiden osalta yhdessä Vesa Vihriälän kanssa (Holm ja Vihriälä 2002), ja siitä keskusteltiin paljon silloin ja myöhemmin. 20 000–35 000 uutta työpaikkaa piti synnyttää 700 miljoonalla eurolla. Mikä sen esityksen kohtalo oli?

”Työnantajamaksujen vähennysjärjestelmä ja suuruusluokat ovat suunnilleen sellaisia kuin me ajattelimme. Tekninen toteutus VM:n, verohallinnon, Työeläkelaitosten ja yritysten

välillä oli myös suurin piirtein sellainen kuin olimme sen hahmottaneet. Meidän mielestämme olisi ollut hyvä, ettei se järjestelmä olisi riippunut työntekijän iästä, mutta nyt se päätettiin rajoittaa yli 54-vuotiaisiin. Silloin järjestelmän parissa olisi ollut noin 700 000 työntekijää, kun siellä on nyt noin 120 000. Toisin sanoen 120 000 yli 54-vuotiaasta työskentelee palkalla, joka on 2 000 euroa tai vähemmän, ja työsuhde on kokoaikainen.”

Oletko seurannut, millaisia vaikutuksia täällä on ollut?

”Kokeilu käynnistyi vuoden 2006 alussa, joten ensimmäinen vuosi on takana. Kun yritysten tilikaudet päättyvät vasta maaliskuun lopussa, meillä ei ole vielä tietoa, mikä tulee olemaan ensimmäisen vuoden lopullinen saldo.

Ennakotietoja meillä kuitenkin on. Minulla on verohallinnon ajo päivätynä 8. helmikuuta, jolloin tukea oli käytetty 90 miljoonaa euroa. Budjetoitu tuki oli 120 miljoonaa euroa. Arvioni on, että ensimmäisenä vuotena tullaan käyttämään tuo budjetoitu määrä. Kokeilu on ollut erittäin menestyksellinen, koska yleensä kun hallitus tekee uudistuksia, niin määrärahoja jää ensimmäisenä vuotena käyttämättä, kun verovelvolliset eivät vielä tiedä, mistä on kysymys. Jos verrataan kotitalousvähennykseen, jonka käyttö on asteittain lisääntynyt, niin se on vasta 140 miljoonaa euroa vuodessa, ja se on ollut voimassa 10 vuotta. Tämä työnantajamaksujen vähennyskokeilu on ollut voimassa yhden vuoden.

Järjestelmään on ilmoittautunut yli 9 000 työnantajaa. Vaikka vaikutuksia ei ole arvioitu, niin kokeilu on jo osoittautunut menestykseksi. Tämä on yllättänyt positiivisesti.”

Lapissa ja eräissä Saaristomeren kunnissa on kokeiltu samantyyppistä työnantajamaksujen määräaikaista alentamista. Ossi Korkeamäen ja Roope Uusitalon (2006) tutkimuksessa sen ei kuitenkaan todettu parantaneen työllisyyttä, vaan alennukset menivät palkkoihin ja yritysten voittoihin. Miten arvioisit tätä kokeilua?

”Mielestäni pieni kritiikki siihen tutkimusasetelmaan oli se, että kokeilun piiriin eivät päässeet ne yritykset, jotka olivat saaneet kolmen viimeisen vuoden aikana jotakin muuta tukea kuten investointitukea. Tietojeni mukaan investointitukia oli myönnetty kasvaville yrityksille. Siis näin sotukokeiluun pääsi mukaan heikommin kasvavia yrityksiä. Koska tutkijoilla ei ollut tietoa yritystuista, edellä kuvattu valikoituvuus saattoi aiheuttaa harhaa tuloksiin.

Minusta oli hyvin ilahduttavaa, että hallitus päätti jatkaa tätä kokeilua.

Tutkimustulos nostaa esiin mielenkiintoisia ajatusleikkjä. Jos palkat nousevat, ja sehän varmaan olisi palkansaajajär-

jestöjen perimmäinen tavoite, niin miksi sitten monet palkansaajajärjestöt vastustivat tätä kokeilua? Toisaalta työnantajat kannattavat tätä maksujen alennusta, mutta he vastustavat palkkojen nousua.”

Matalapalkkatyön tuki myös nuorille

Luulen palkansaajajärjestöillä olleen sellainen epäily, että työnantajat käärivät taskuihinsa koko maksujen alennuksen, ehkä jopa enemmänkin. No, näin siinä sitten kävi, että se vahvisti molempien osapuolten asemaa. Äskettäin olet ehdottanut matalapalkkaisen työn työnantajamaksujen alennuksen ulottamista myös nuoriin, alle 26-vuotiaisiin (Holm 2007). Tähän käytettäisiin 130 me. Näet siis, että nyt on järkevämpää edetä askeleittain?

”On kaksi ryhmää, joilla on iän mukaan vaikeuksia työmarkkinoilla – nuoret ja vanhat. Siihen, miten hallitus kirjoitti esityksensä ja perusteli vanhat, minun mielestäni jokainen voi kirjoittaa ”nuoret”, eikä siinä minusta ole mitään ristiriitaa missään argumentaation kohdassa.

Me tiedämme, että nuorten kohdalla on vielä huolestuttavaa se, kuinka suuri osa nuorista ikäluokista ei saa muuta kuin perusasteen koulutuksen: se on vielä 2000-luvulla ollut keskimäärin noin 15 prosenttia. Pojilla on koulutuksen puolesta erittäin paljon ongelmia, mutta tutkimusten mukaan tytöille koulutus näyttää sopivan. Pojat tarvitsisivat työpaikkoja, ja jos niitä ei synny, niin niitä täytyy synnyttää. Silloin täytyy miettiä, että koulusta tulee koko ajan työkykyisiä, hyviä nuoria, joille jostain syystä koulu ei maistu. Heitä ei kannata ”pakkokouluttaa”. Ehkä oltuaan pari vuotta töissä he kypsyisivät koulunkäyntiin.

Sitten tässä on sellainen hauska juju, että kun työnantajamaksujen alennus on tarkoitettu kokoaikaisille, me katsoimme – ja tämä on tärkeää – että nuorista, jotka ovat kokoaikaisissa työsuhteissa, 71 prosenttia saa palkkaa alle 2 000 euroa. Nuorista työssä olevista 40 prosenttia on osa-aikaisia. Tätä kokoaikaisille jaettavaa tukea ei saa, jos työnantaja palkkaa työntekijän 120 tunniksi kuukaudessa. Jos työntekijä palkataan 140 tunniksi, hän saa tukea. Työnantajalle on kustannusmielessä samantekevää, palkkaako hän työntekijän 120 vai 140 tunniksi, mutta totta kai työnantajan kannattaa ilman muuta ottaa ne 20 tuntia lisää.

Tämä tarkoittaa arviomme mukaan, että noin 5 000 nuorta osa-aikaista henkilöä saisi kokoaikaisen työpaikan. Vaikka tämä ensimmäinen työpaikka ei olisi ehkä paras mahdollinen, se kuitenkin motivoisi, jos koulu ei maistu.”

Kritiikkiä on esitetty myös niin, että nuo rahat voitaisiin käyttää kustannustehokkaammin jollakin muulla tavalla. Voitko kuvitella, mitä ne muut tavat voisivat olla?

Pasi Holmin mielestä ruuan arvonlisäveron alennukselle ei ole esitetty toimivaa vaihtoehtoa köyhille suunnattavien tulonsiirtojen muodossa.

Työnantajamaksujen alennuskokeilu näyttää onnistuneen erittäin hyvin.

”Kyllä on muitakin tapoja ja minun mielestäni työministeriötä pitää kiittää, että niitä on käytetty. Työttömien työllistämistä on alettu entistä enemmän ohjata yksityiselle sektorille ja poistaa sieltä sellaisia rajoitteita, jotka ovat estäneet niiden käytön.

Työllistymistoimenpiteiden kirjoa voidaan perustella eri-koissairaanhoito-kansanterveys-analogialla: meillä on kansanterveyteen ja yleiseen terveydenhuoltoon satsattu, jolloin ehkäisemme ennalta sairauksia. Vaikka sen yhden uuden työpaikan hinta tulee isoksi, se on ennaltaehkäisyä. Sitten niiden ongelmatapausten kohdalla tehdään täsmähoitoa, mutta me

emme voi täsmähoitaa kaikkia. Sen takia tarvitaan tällaisia järeämpiä toimenpiteitä, joissa tuki-intensiteetti on kalliimpaa, ja sitten meillä on tällaista pienempää tukea, jonka ehdot ovat yleisempiä ja joka menee laajemmalle.

Moni ihminen ei ikinä sairastuisi, vaikkei saisi koskaan mitään kansanterveyteen liittyvää asiaa, ja siinäkin siis panostukset menevät joidenkin ihmisten kohdalta hukkaan, mutta kun kukaan ei tiedä, kuka se ihminen on. Kannattaa siis tarjota kaikille.”

Elintarvikkeiden alv-kannan alentaminen

Olet myös äskettäin esittänyt elintarvikkeiden arvonlisäverokannan alentamista 17:sta 12:een prosenttiin yhdessä Jaakko Kianderin, Timo Rauhasen ja Matti Virénin kanssa (Holm, Kiander, Rauhanen ja Virén 2007). Tämä maksaisi teidän arvionne mukaan valtiolle nettomääräisesti 300 me, mutta samalla kuluttajien reaalitytulot ja kulutus kasvaisivat ja työllisyys paranisi. Tämä on saanut osakseen kahdenlaista kritiikkiä. Yhtäältä ei oikein us-

kota, että se näkyisi kuluttajahinnoissa, ts. taas epäillään, että firmat käärivät ne alennukset taskuihinsa. Toisaalta vedotaan siihen, että tämä alennus pitäisi ulottaa myös ravintola-alaan, ja se taas ei käy päinsä näissä olosuhteissa EU:n estäessä sen. Miten kommentoisit näitä väitteitä?

”Tutkimme aika huolellisesti sitä, kuinka paljon kuluttajat hyötyvät. Esitimme tutkimuksessa myös alv-alennuksen kanssa vaihtoehtoisia tapoja, jotta ravintolat voisivat alentaa hintoja.”

Esimerkiksi tänään oli lehdessä partureiden ja kampaamojen alv-ale, josta oli siirtynyt noin kolmannes (5,8 %) hintoihin.

”Me olemme kuitenkin sitä mieltä, että ruuan alv-alennus menee hintoihin 80-prosenttisesti. Ruotsi laski ruuan alv:tä 17:sta 12:een prosenttiin, Norja 22:sta 12:een prosenttiin ja Islanti 22:sta 12:een. Näissä kaikissa maissa alv-alen meno hintoihin vaihteli hieman kauppapaikoittain, jos verrataan kioskeja, bensa-asemia ja isompia marketteja, mutta noin 70–80-prosenttisesti se meni hintoihin.

Tässä on nyt tärkeää, että kaupan ja elintarviketeollisuuden järjestöt ovat ilmoittaneet, että hintoja laskettaisiin. Parturit ja kampaamothan ovat hajautettuja, jolloin kilpailudynamiikka on vähän toinen.

Myös varmasti kestää oman aikansa, kun alv-ale välittyy hintoihin. Parissa kuukaudessa on tapahtunut tämän verran, mutta esimerkiksi vuoden sisällä voi tapahtua enemmän.

”Aivan.”

Ruuan alv-alea on vastustettu myös sillä perusteella, että tuo rahasumma voitaisiin käyttää paremmin tukemalla suoraan tulonsiirroilla pienituloisten kulutusta.

”Minusta on huono argumentti se, että on olemassa joku toinen muka optimaalinen tapa hoitaa asia. Puolueilla ei ole yhteistä käsitystä veropolitiikasta eikä tulonsiirtopolitiikasta. Ei ole optimaalista verotusta eikä optimaalisia tulonsiirtoja. Jotta päästäisiin eteenpäin, pitäisi tietää mitä tukea tarkoitetaan. Olisi katsottava, löytyykö tuesta yksimielisyyttä ja mitä esimerkiksi kannustinvaikutuksia tuella on. Me vertasimme huolella ruuan alv:tä ja tuloverotusta. En ole kenenkään kuullut esittäneen mitään täsmällistä tulonsiirtojen osalta ja verranneen niiden vaikutuksia suhteessa ruuan alv:iin tai tuloverotukseen.”

Jakovarasta riittää myös palveluihin

STT julkisti äskettäin mielipidekyselyn, jonka mukaan kansalaiset pitäisivät tärkeimpänä julkisten palvelujen parantamista (38 %

vastanneista), sen jälkeen ruuan alv-alea ja vasta kolmantena vaihtoehtona tuli yleinen tuloveron alennus. Aika laaja yhteisymmärrys näyttääkin olevan erityisesti vanhuspalvelujen ja terveydenhuollon lisähenkilöstötarpeesta. Olisiko meillä tätä kautta saatavissa todellista parannusta työllisyyteen?

”PTT teki viime syksynä ennen puolueita arvion ns. jakovarasta. Oli ehkä tyhmää tehdä se, mutta ajatus oli, että kun ollaan kiinnostuneita työllisyyspolitiikasta ja julkisesta sektorista ja jos ehdottaa itse jotakin, niin pitää tietää se jakovara. Seuraavalla hallituskaudella menoja voitaisiin lisätä kaksi miljardia euroa ja veroja voitaisiin keventää samalla summalla.

Ilman muuta työllisyyttä tulee myös palvelujen parantamisen kautta. Mutta meidän täytyy kehittää myös yksityistä ja avointa sektoria käsi kädessä. Kahdesta miljardista riittää palvelupuolelle hyvin hankkeita niin kuin eri puolueet ovat sanoneet.

Me tiedämme, että 100 000:sta uudesta työpaikasta päättyvällä hallituskaudella kunnat ovat luoneet jonkun 20 000.

Me tarvitsemme myös veronalennuksia, koska jos emme alenna tuloveroa noin 1,5 miljardilla, niin verotus kiristyy.” ■

KIRJALLISUUS

Holm, P. (2007), Matalan tuottavuuden työn tukimallin laajentaminen alle 26-vuotiaisiin, Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen työpapereita 91.

Holm, P. & Jalava, J. & Ylöstalo, P. (2006), Työttömien työkyky vuonna 2005 – vertailuja palkansaajiin, Työministeriö, Työpoliittinen tutkimus 308. Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen raportteja 195.

Holm, P. & Kiander, J. & Rauhanen, T. & Virén, M. (2007), Elintarvikkeiden arvonlisäverokannan alentamisen vaikutukset, Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen raportteja 200.

Holm, P. & Vihriälä, V. (2002), Matalan tuottavuuden työn tuki – Tarpeellinen keino työllisyyden parantamiseksi, Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen työpapereita 57.

Korkeamäki, O. & Uusitalo, R. (2006), Employment Effects of a Payroll-tax Cut: Evidence from a Regional Tax Exemption Experiment, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU), Uppsala, Working Paper 2006:10.

Koskela, E. & Pirttilä, J. & Uusitalo, R. (2004), Verotuksen vaikutus työllisyyteen, Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 13/2004.

Talousneuvoston sihteeristö (2007), Rekrytointiongelmien, työvoiman tarjonta ja liikkuvuus, Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 5/2007.

VM (2007), Julkisen talouden liikkumavara, Valtiovarainministeriön julkaisuja 4/2007.